



Dokument na rokovanie

B10-0082/2024

4.10.2024

NÁVRH UZNESENIA

predložený na základe vyhlásenia podpredsedu Komisie/vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku

v súlade s článkom 136 ods. 2 rokovacieho poriadku

o posilnení odolnosti Moldavska voči zasahovaniu Ruska pred prezidentskými voľbami a ústavným referendum o integrácii do EÚ (2024/2821(RSP))

Jonas Sjöstedt
v mene skupiny The Left

Uznesenie Európskeho parlamentu o posilnení odolnosti Moldavska voči zasahovaniu Ruska pred nadchádzajúcimi prezidentskými voľbami a ústavným referendom o integrácii do EÚ (2024/2821(RSP))

Európsky parlament,

- so zreteľom na články 2 a 49 Zmluvy o Európskej únii,
 - so zreteľom na rozhodnutie Európskej rady z 23. júna 2022 udeliť Moldavsku štatút kandidátskej krajiny EÚ,
 - so zreteľom na predbežné stanovisko Benátskej komisie z 13. marca 2023 k návrhu zákona o obmedzení nadmerného hospodárskeho a politického vplyvu vo verejnom živote (deoligarchizácia),
 - so zreteľom na spoločný pracovný dokument útvarov Komisie zo 6. februára 2023 s názvom Správa o vykonávaní pridruženia týkajúca sa Moldavskej republiky, v ktorom sa preskúmava vykonávanie reforiem Moldavskom v rámci dohody o pridružení medzi EÚ a Moldavskom od októbra 2021 (SWD(2023)0041),
 - so zreteľom na článok 136 ods. 2 rokovacieho poriadku,
- A. keďže Moldavsko je jednou z najchudobnejších krajín Európy; keďže útočná vojna Ruska proti Ukrajine ešte zhoršila životnú úroveň;
- B. keďže Ruská federácia využíva provokácie, dezinformácie, nezákonné financovanie politických strán, kybernetické útoky a iné hybridné prostriedky na podkopanie stability, suverenity, ústavného poriadku a demokratických inštitúcií Moldavskej republiky;
- C. keďže ruské rakety namierené na Ukrajinu niekoľkokrát preleteli ponad územie Moldavskej republiky, čím jasne porušili zvrchovanosť Moldavska;
- D. keďže v Moldavsku majú oligarchovia nadmerný vplyv na hospodársky, politický a verejný život;
- E. keďže v septembri boli niektorí členovia strany založenej oligarchom Ilanom Șorom, ktorý je na úteku, obvinení moldavskými súdnymi orgánmi z toho, že dostali peniaze z účtov ruskej banky Promsvyazbank, aby sa zúčastnili na demonštráciách pred októbrovými prezidentskými voľbami; keďže oligarcha Ilan Șor v roku 2019 utiekol do Ruska po tom, ako bol odsúdený na 15 rokov odňatia slobody za podvody a pranie špinavých peňazí; keďže ústavný súd vyhlásil Șorovu stranu za „protiústavnú“, obvinil ju z tajnej dohody s Ruskom v snahe destabilizovať Moldavsko a zakázal ju;
- F. keďže v júli 2023 našli predsedu Podnesterskej komunistickej strany Olega Choržana dobodaného na smrť vo vlastnom dome; keďže Oleg Choržan bol verejným kritikom orgánov de facto a upozorňoval na porušovanie ľudských práv vo väzení; keďže jeho

smrť nebola riadne vyšetrená;

- G. keďže 20. októbra 2024 sa majú konať prezidentské voľby spolu s referendumom o vstupe do EÚ; keďže EÚ udelila Moldavsku oficiálne štatút kandidátskej krajiny v júni 2022 a prístupové rokovania sa začali v decembri 2023;
- H. keďže obmedzenie korupcie je jeden z deviatich krokov, ktoré musí Moldavsko vykonať pred prístupom k EÚ;
1. so znepokojením berie na vedomie pokusy Ruska ovplyvniť výsledok prezidentských volieb a referenda v Moldavsku, najmä prostredníctvom zásahov niekoľkých členov strany financovanej odsúdeným oligarchom Ilanom Șorom, na ktorého EÚ takisto uvalila sankcie;
 2. so znepokojením berie na vedomie, že ruské zdroje v Moldavsku na sociálnych sieťach čoraz častejšie šíria predvolebnú propagandu a dezinformácie, ktorých cieľom je zavádzať voličov alebo znížiť účasť na referende; vyzýva platformy sociálnych médií, aby prispôbili svoje algoritmy s cieľom obmedziť šírenie nezákonného obsahu, nenávisťných prejavov a dezinformácií na internete;
 3. uznáva a podporuje úsilie moldavských orgánov umožniť všetkým Moldavcom voliť, a to aj tým, ktorí žijú v odtrhnutom Podnestersku alebo v zahraničí;
 4. vyjadruje presvedčenie, že moldavské orgány zasahujú proti sociálnym médiám a iným aktérom, ktorí zjavne konajú v mene Ruska tak, keď šíria klamstvá a snažia sa sabotovať spravodlivý volebný proces; zdôrazňuje, že je dôležité podporovať moldavské orgány v ich úsilí bojovať proti ruskému vplyvu; vyzýva EÚ, aby naďalej pomáhala Moldavsku posilňovať jeho kapacity a odolnosť v tejto oblasti;
 5. vyzýva moldavské orgány, aby chránili základné demokratické hodnoty vrátane slobody prejavu, médií a organizácie, a aby nikdy neobmedzovali možnosť pracovať pre legitímnu opozíciu alebo vykonávať kritickú kontrolu médií;
 6. zdôrazňuje význam stabilného a demokratického Moldavska pre stabilitu, mier a spoluprácu v celom regióne; vyzýva EÚ, aby naďalej podporovala moldavské demokratické štruktúry;
 7. berie na vedomie význam deviatich podmienok, ktoré Komisia stanovila pre prístupový proces; uznáva reformné úsilie Moldavska; zdôrazňuje význam pokračujúcej podpory zo strany EÚ vrátane posilnenia právneho štátu, ako aj nezávislosti a účinnosti moldavských orgánov;
 8. zdôrazňuje, že finančná podpora by mala byť spojená so silnou sociálnou podmienenosťou; pripomína, že takáto podpora by mala zahŕňať aj posilnenie kapacít, nezávislosti a plurality organizácií občianskej spoločnosti a organizácií sociálnych partnerov; odporúča zaviesť udržateľný sociálny dialóg ako ďalšiu kľúčovú oblasť sociálnej intervencie;
 9. zdôrazňuje, že je potrebné urýchliť zavedenie novej zaručenej minimálnej mzdy pre všetkých a zlepšiť sociálnu ochranu; opakuje svoju kritiku, že vykonávanie sociálneho

acquis je v posúdeniach a odporúčaniach Komisie nedostatočne zahrnuté, a žiada, aby sa táto situácia zmenila;

10. so znepokojením berie na vedomie silnú priamu a nepriamu závislosť od ruského plynu; vyzýva EÚ, aby podporovala šetrenie energiou, domácu výrobu energie z obnoviteľných zdrojov a pokračujúcu integráciu Moldavska do európskych elektrických a plynárenských sietí;
11. uznáva značné úsilie, ktoré krajina vynaložila pri prijímaní ukrajinských utečencov; vyjadruje však znepokojenie nad tým, že v rámci najnovšieho prísťahovaleckého režimu utečencom hrozí, že prídu o prístup ku kritickému tovaru a službám, ako aj k zamestnaniu a niektorým iným právam;
12. berie na vedomie pokusy Ruska vyvolávať napätie medzi autonómnym regiónom Gagauzsko a moldavskými orgánmi; odsudzuje stretnutie guvernérky Gagauzka Evghenie Guțulovej s Vladimirom Putinom; podporuje úsilie moldavskej vlády o zníženie napätia s autonómnym regiónom Gagauzsko prostredníctvom dialógu a reforiem;
13. zdôrazňuje, že región Podnestersko je pod ruským vplyvom a využíva sa na destabilizáciu moldavskej demokratickej vlády; odsudzuje rozhodnutie prezidenta Vladimira Putina zrušiť dekrét z roku 2012, ktorým sa Rusko zaviazalo nájsť riešenie podnesterskej otázky; vyzýva Rusko, aby okamžite ukončilo svoju vojenskú prítomnosť v Podnestersku; opätovne vyjadruje podporu komplexnému a mierovému urovnaniu podnesterského konfliktu na základe zvrchovanosti a územnej celistvosti Moldavska s osobitným postavením oblasti Podnesterska; podporuje vykonávanie všetkých opatrení na budovanie dôvery, ktorých cieľom je zabrániť destabilizácii; domnieva sa, že komplexné a mierové urovanie podnesterského konfliktu je dôležité pre proces pristúpenia Moldavska k EÚ;
14. poveruje svoju predsedníčku, aby toto uznesenie postúpila Rade, Komisii, podpredsedovi Komisie/vysokému predstaviteľovi Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, vláde a parlamentu Moldavskej republiky, Ruskej federácii, OSN, Organizácii pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe a Rade Európy.